

**ATHENS CONVENTION RELATING TO THE CARRIAGE
OF PASSENGERS AND THEIR LUGGAGE BY SEA, 2002**

**ATENSKA KONVENCIJA O PRIJEVOZU PUTNIKA
I NJIHOVE PRTLJAGE MOREM, 2002.**

**IMO RESERVATION AND GUIDELINES FOR IMPLEMENTATION
OF THE ATHENS CONVENTION**

**IMO REZERVA I SMJERNICE ZA PRIMJENU
ATENSKE KONVENCIJE**

ATHENS CONVENTION RELATING TO THE CARRIAGE OF PASSENGERS AND THEIR LUGGAGE BY SEA, 2002*

Article 1 Definitions

In this Convention the following expressions have the meaning hereby assigned to them:

1 (a) “carrier” means a person by or on behalf of whom a contract of carriage has been concluded, whether the carriage is actually performed by that person or by a performing carrier;

(b) “performing carrier” means a person other than the carrier, being the owner, charterer or operator of a ship, who actually performs the whole or a part of the carriage;

(c) “carrier who actually performs the whole or a part of the carriage” means the performing carrier, or, in so far as the carrier actually performs the carriage, the carrier;

2 “contract of carriage” means a contract made by or on behalf of a carrier for the carriage by sea of a passenger or of a passenger and his luggage, as the case may be;

3 “ship” means only a seagoing vessel, excluding an air-cushion vehicle;

4 “passenger” means any person carried in a ship,

(a) under a contract of carriage, or

* Izvor:

- IMO LEG/CONF. 13/20, 19.11.2002, *Adoption of the Final Act and any Instruments, Recommendations and Resolutions Resulting from the Work of the Conference; Protocol of 2002 to the Athens Convention Relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, 1974, Text approved by the Conference.*
- IMO LEG/CONF. 13/20/Corr.1, 4.12.2002., *Adoption of the Final Act and any Instruments, Recommendations and Resolutions Resulting from the Work of the Conference; Protocol of 2002 to the Athens Convention Relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, 1974, Text approved by the Conference, Corrigendum.*

ATENSKA KONVENCIJA O PRIJEVOZU PUTNIKA I NJIHOVE PRTLJAGE MOREM, 2002.*

Članak 1. Definicije

U ovoj Konvenciji pojedini izrazi imaju slijedeće značenje:

1. (a) “prijevoznik” je osoba koja je sklopila ugovor o prijevozu ili u čije je ime taj ugovor sklopljen, bilo da je ta osoba stvarno obavila prijevoz, bilo da je prijevoz obavio stvarni prijevoznik;

(b) “stvarni prijevoznik” je osoba različita od prijevoznika, koja je vlasnik, naručitelj ili brodar broda, i koja stvarno obavlja prijevoz u cijelosti ili djelomično;

(c) “prijevoznik koji stvarno obavlja prijevoz u cijelosti ili djelomično” je stvarni prijevoznik ili, u mjeri u kojoj prijevoznik stvarno obavlja prijevoz, prijevoznik.

2. “ugovor o prijevozu” je ugovor koji sklapa prijevoznik ili u čije se ime taj ugovor sklapa za prijevoz putnika ili putnika i njegove prtljage morem, ovisno o slučaju;

3. “brod” je samo pomorski brod, isključujući lebdjelice;

4. “putnik” je svaka osoba koja se prevozi brodom,

(a) na temelju ugovora o prijevozu, ili

* Odredba stavka 3. članka 15. Protokola iz 2002. o izmjenama Atenske konvencije o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, 1974. određuje da članci 1.-22. Atenske konvencije, kako su izmijenjeni Protokolom iz 2002, zajedno sa člancima 17.-25. Protokola iz 2002. i njegovim Prilogom, sačinjavaju cjelinu koja se naziva Atenska konvencija o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, 2002.

(b) who, with the consent of the carrier, is accompanying a vehicle or live animals which are covered by a contract for the carriage of goods not governed by this Convention;

5 “luggage” means any article or vehicle carried by the carrier under a contract of carriage, excluding:

(a) articles and vehicles carried under a charter party, bill of lading or other contract primarily concerned with the carriage of goods, and

(b) live animals;

6 “cabin luggage” means luggage which the passenger has in his cabin or is otherwise in his possession, custody or control. Except for the application of paragraph 8 of this Article and Article 8, cabin luggage includes luggage which the passenger has in or on his vehicle;

7 “loss of or damage to luggage” includes pecuniary loss resulting from the luggage not having been re-delivered to the passenger within a reasonable time after the arrival of the ship on which the luggage has been or should have been carried, but does not include delays resulting from labour disputes;

8 “carriage” covers the following periods:

(a) with regard to the passenger and his cabin luggage, the period during which the passenger and/or his cabin luggage are on board the ship or in the course of embarkation or disembarkation, and the period during which the passenger and his cabin luggage are transported by water from land to the ship or vice-versa, if the cost of such transport is included in the fare or if the vessel used for this purpose of auxiliary transport has been put at the disposal of the passenger by the carrier. However, with regard to the passenger, carriage does not include the period during which he is in a marine terminal or station or on a quay or in or on any other port installation;

(b) with regard to cabin luggage, also the period during which the passenger is in a marine terminal or station or on a quay or in or on any other port installation if that luggage has been taken over by the carrier or his servant or agent and has not been re-delivered to the passenger;

(b) uz pristanak prijevoznika, prati vozilo ili žive životinje koje se prevoze na temelju ugovora o prijevozu stvari koji nije uređen ovom Konvencijom;

5. “prtljaga” je svaka stvar ili vozilo koji se prevoze na temelju ugovora o prijevozu, osim:

(a) stvari i vozila koji se prevoze na temelju brodarskog ugovora, teretnice ili drugog ugovora koji se ponajprije odnosi na prijevoz stvari, i

(b) živih životinja;

6. “ručna prtljaga” je prtljaga koju putnik ima u svojoj kabini ili koju inače drži, čuva ili nadzire. Osim što se tiče primjene stavka 8. ovoga članka i članka 8., ručna prtljaga uključuje prtljagu koju putnik ima u svome vozilu ili na vozilu;

7. “gubitak ili oštećenje prtljage” obuhvaća materijalnu štetu koja je nastala iz razloga što prtljaga nije predana putniku u razumnom roku nakon dolaska broda na kojemu se prtljaga prevozila ili ju je trebalo prevoziti, ali ne obuhvaća zakašnjenja prouzročena radničkim sporovima;

8. “prijevoz” obuhvaća slijedeća razdoblja:

(a) u pogledu putnika i njegove ručne prtljage, vrijeme tijekom kojega se putnik i /ili njegova ručna prtljaga nalaze na brodu ili vrijeme ukrcavanja ili iskrcaavanja, te vrijeme tijekom kojega se putnik i njegova ručna prtljaga prevoze vodenim putem od obale do broda ili obrnuto, ako je cijena takvog prijevoza uračunata u cijenu putne karte ili ako prijevoznik stavi putniku na raspolaganje brod koji se koristi za takav sporedni prijevoz. Međutim, što se tiče putnika, prijevoz ne obuhvaća vrijeme tijekom kojega se putnik nalazi na pomorskom terminalu ili postaji ili na gatu ili bilo kojoj drugoj lučkoj instalaciji;

(b) također i u pogledu ručne prtljage vrijeme tijekom kojega se putnik nalazi na pomorskom terminalu ili postaji ili na gatu ili bilo kojoj drugoj lučkoj instalaciji ako je prijevoznik ili njegov radnik ili zastupnik primio tu prtljagu i nije ju predao putniku;

(c) with regard to other luggage which is not cabin luggage, the period from the time of its taking over by the carrier or his servant or agent on shore or on board until the time of its re-delivery by the carrier or his servant or agent;

9 “international carriage” means any carriage in which, according to the contract of carriage, the place of departure and the place of destination are situated in two different States, or in a single State if, according to the contract of carriage or the scheduled itinerary, there is an intermediate port of call in another State;

10 “Organization” means the International Maritime Organization.

11 “Secretary-General” means the Secretary-General of the Organization.

Article 1 bis

Annex

The annex to this Convention shall constitute an integral part of the Convention.

Article 2

Application

1 This Convention shall apply to any international carriage if:

(a) the ship is flying the flag of or is registered in a State Party to this Convention, or

(b) the contract of carriage has been made in a State Party to this Convention, or

(c) the place of departure or destination, according to the contract of carriage, is in a State Party to this Convention.

2 Notwithstanding paragraph 1 of this Article, this Convention shall not apply when the carriage is subject, under any other international convention concerning the carriage of passengers or luggage by another mode of transport, to a civil liability regime under the provisions of such convention, in so far as those provisions have mandatory application to carriage by sea.

(c) u pogledu ostale prtljage koja nije ručna prtljaga, od trenutka kada je prijevoznik ili njegov radnik ili zastupnik primio tu prtljagu na obali ili na brodu do trenutka kada ju je prijevoznik ili njegov radnik ili zastupnik predao;

9. “međunarodni prijevoz” je svaki prijevoz u kojemu se, prema ugovoru o prijevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze u dvije različite države, ili u samo jednoj državi ako se, prema ugovoru o prijevozu ili redu plovidbe, usputna luka nalazi u drugoj državi;

10. “Organizacija” je Međunarodna pomorska organizacija.

11. “Glavni tajnik” je glavni tajnik Organizacije.

Članak 1 bis.

Prilog

Prilog ovoj Konvencije tvori sastavni dio Konvencije.

Članak 2.

Primjena

1. Ova se Konvencija primjenjuje na svaki međunarodni prijevoz:

(a) ako brod vije zastavu ili je upisan u državi ugovornici ove Konvencije, ili

(b) ako je sklopljen ugovor o prijevozu u državi ugovornici ove Konvencije, ili

(c) ako je mjesto polaska ili odredišta, prema ugovoru o prijevozu, u državi ugovornici ove Konvencije.

2. Bez obzira na stavak 1. ovoga članka, ova se Konvencija ne primjenjuje ako je prijevoz, prema nekoj drugoj međunarodnoj konvenciji koja se odnosi na prijevoz putnika ili prtljage drugim načinom prijevoza, podvrgnut režimu građanske odgovornosti prema odredbama te konvencije, ako bi se te odredbe obvezno primjenjivale na prijevoz morem.

Article 3 **Liability of the carrier**

1 For the loss suffered as a result of the death of or personal injury to a passenger caused by a shipping incident, the carrier shall be liable to the extent that such loss in respect of that passenger on each distinct occasion does not exceed 250,000 units of account, unless the carrier proves that the incident:

(a) resulted from an act of war, hostilities, civil war, insurrection or a natural phenomenon of an exceptional, inevitable and irresistible character; or

(b) was wholly caused by an act or omission done with the intent to cause the incident by a third party.

If and to the extent that the loss exceeds the above limit, the carrier shall be further liable unless the carrier proves that the incident which caused the loss occurred without the fault or neglect of the carrier.

2 For the loss suffered as a result of the death of or personal injury to a passenger not caused by a shipping incident, the carrier shall be liable if the incident which caused the loss was due to the fault or neglect of the carrier. The burden of proving fault or neglect shall lie with the claimant.

3 For the loss suffered as a result of the loss of or damage to cabin luggage, the carrier shall be liable if the incident which caused the loss was due to the fault or neglect of the carrier. The fault or neglect of the carrier shall be presumed for loss caused by a shipping incident.

4 For the loss suffered as a result of the loss of or damage to luggage other than cabin luggage, the carrier shall be liable unless the carrier proves that the incident which caused the loss occurred without the fault or neglect of the carrier.

5 For the purposes of this article:

(a) “shipping incident” means shipwreck, capsizing, collision or stranding of the ship, explosion or fire in the ship, or defect in the ship;

(b) “fault or neglect of the carrier” includes the fault or neglect of the servants of the carrier, acting within the scope of their employment;

Članak 3. **Odgovornost prijevoznika**

1. Za štetu pretrpljenu uslijed smrti ili tjelesne ozljede putnika koji su prouzročeni pomorskom nezgodom, prijevoznik je odgovoran u mjeri u kojoj takva šteta u pogledu toga putnika za svaki zasebni događaj ne prelazi 250 000 obračunskih jedinica, osim ako prijevoznik dokaže da je nezgoda:

(a) posljedica rata, neprijateljstava, građanskog rata, pobune ili izvanredne, neizbježne i nesavladive prirodne pojave; ili

(b) u cijelosti prouzročena radnjom ili propustom treće osobe učinjenima s namjerom da se prouzroči nezgoda.

Prijevoznik je nadalje odgovoran i ako šteta prelazi gore navedeni iznos ograničenja i u mjeri u kojoj prelazi, osim ako prijevoznik dokaže da se nezgoda koja je prouzročila štetu dogodila bez njegove krivnje ili nemarnosti.

2. Za štetu pretrpljenu uslijed smrti ili tjelesne ozljede putnika koji nisu prouzročeni pomorskom nezgodom, prijevoznik je odgovoran ako se nezgoda koja je prouzročila štetu dogodila zbog krivnje ili nemarnosti prijevoznika. Teret dokazivanja krivnje ili nemarnosti je na tužitelju.

3. Za štetu pretrpljenu uslijed gubitka ili oštećenja ručne prtljage, prijevoznik je odgovoran ako se nezgoda koja je prouzročila štetu dogodila zbog krivnje ili nemarnosti prijevoznika. Krivnja ili nemarnost prijevoznika se predmnijeva u pogledu štete prouzročene pomorskom nezgodom.

4. Prijevoznik je odgovoran za štetu pretrpljenu uslijed gubitka ili oštećenja prtljage različite od ručne prtljage, osim ako dokaže da se nezgoda koja je prouzročila štetu dogodila bez njegove krivnje ili nemarnosti.

5. U svrhe ovoga članka:

(a) “pomorska nezgoda” je brodolom, prevrnuće, sudar ili nasukanje broda, eksplozija ili požar na brodu, ili mana broda;

(b) “krivnja ili nemarnost prijevoznika” uključuje krivnju ili nemarnost prijevoznikovih radnika kada oni rade u okviru svojega zaposlenja;

(c) “defect in the ship” means any malfunction, failure or non-compliance with applicable safety regulations in respect of any part of the ship or its equipment when used for the escape, evacuation, embarkation and disembarkation of passengers, or when used for the propulsion, steering, safe navigation, mooring, anchoring, arriving at or leaving berth or anchorage, or damage control after flooding; or when used for the launching of life saving appliances; and

(d) “loss” shall not include punitive or exemplary damages.

6 The liability of the carrier under this Article only relates to loss arising from incidents that occurred in the course of the carriage. The burden of proving that the incident which caused the loss occurred in the course of the carriage, and the extent of the loss, shall lie with the claimant.

7 Nothing in this Convention shall prejudice any right of recourse of the carrier against any third party, or the defence of contributory negligence under Article 6 of this Convention. Nothing in this Article shall prejudice any right of limitation under Articles 7 or 8 of this Convention.

8 Presumptions of fault or neglect of a party or the allocation of the burden of proof to a party shall not prevent evidence in favour of that party from being considered.

Article 4 **Performing carrier**

1 If the performance of the carriage or part thereof has been entrusted to a performing carrier, the carrier shall nevertheless remain liable for the entire carriage according to the provisions of this Convention. In addition, the performing carrier shall be subject and entitled to the provisions of this Convention for the part of the carriage performed by him.

2 The carrier shall, in relation to the carriage performed by the performing carrier, be liable for the acts and omissions of the performing carrier and of his servants and agents acting within the scope of their employment.

3 Any special agreement under which the carrier assumes obligations not imposed by this Convention or any waiver of rights conferred by this Convention shall affect the performing carrier only if agreed by him expressly and in writing.

(c) “mana broda” je neispravno funkcioniranje, kvar ili neusklađenost s primjenjivim propisima o sigurnosti u pogledu bilo kojeg dijela broda ili brodske opreme koji se koriste za hitno napuštanje broda, evakuaciju, ukrcaj i iskrcaj putnika; ili koji se koriste za pokretanje, upravljanje, sigurnu plovidbu, privezivanje, sidrenje, dolazak ili odlazak s veza ili sidrišta, ili za kontrolu oštećenja nakon propuštanja vode, ili koji se koriste za spuštanje uređaja za spašavanje; i

(d) “šteta” ne uključuje kaznene ili egzemplarne štete.

6. Odgovornost prijevoznika na osnovi ovoga članka odnosi se isključivo na štetu koja proizlazi iz nezgoda koje se dogode za vrijeme putovanja. Na tužitelju je teret dokazivanja da se nezgoda koja je prouzročila štetu dogodila za vrijeme putovanja, kao i teret dokazivanja opsega te štete.

7. Ova Konvencija ne utječe na pravo regresa koje prijevoznik ima prema trećoj osobi, niti na pravo prigovora u pogledu doprinosa oštećenika nastanku štete na osnovi članka 6. ove Konvencije. Odredbe ovog članka ne utječu na pravo ograničenja odgovornosti na osnovi članka 7. ili 8. ove Konvencije.

8. Predmnijevanje krivnje ili nemarnosti neke strane ili određivanje da je teret dokazivanja na nekoj strani ne sprječavaju razmatranje dokaza koji toj strani idu u korist.

Članak 4.

Stvarni prijevoznik

1. Ako se obavljanje prijevoza ili dijela prijevoza povjeri stvarnom prijevozniku, prijevoznik u svakom slučaju ostaje odgovoran za cjelokupan prijevoz prema odredbama ove Konvencije. Osim toga, stvarni prijevoznik podliježe odredbama ove Konvencije ali je i ovlašten na njih se pozivati za dio prijevoza koji obavlja.

2. Prijevoznik, u pogledu prijevoza koji obavlja stvarni prijevoznik, odgovara za djela i propuste stvarnog prijevoznika i njegovih radnika i zastupnika koji rade u okviru svojeg zaposlenja.

3. Svaki poseban sporazum na osnovi kojega prijevoznik preuzima obveze koje ova Konvencija ne nameće ili se odriče prava koja predviđa ova Konvencija, tiče se stvarnog prijevoznika samo ako se on s time izričito suglasi pisanim putem.

4 Where and to the extent that both the carrier and the performing carrier are liable, their liability shall be joint and several.

5 Nothing in this Article shall prejudice any right of recourse as between the carrier and the performing carrier.

Article 4 bis **Compulsory insurance**

1 When passengers are carried on board a ship registered in a State Party that is licensed to carry more than twelve passengers, and this Convention applies, any carrier who actually performs the whole or a part of the carriage shall maintain insurance or other financial security, such as the guarantee of a bank or similar financial institution, to cover liability under this Convention in respect of the death of and personal injury to passengers. The limit of the compulsory insurance or other financial security shall not be less than 250,000 units of account per passenger on each distinct occasion.

2 A certificate attesting that insurance or other financial security is in force in accordance with the provisions of this Convention shall be issued to each ship after the appropriate authority of a State Party has determined that the requirements of paragraph 1 have been complied with. With respect to a ship registered in a State Party, such certificate shall be issued or certified by the appropriate authority of the State of the ship's registry; with respect to a ship not registered in a State Party it may be issued or certified by the appropriate authority of any State Party. This certificate shall be in the form of the model set out in the annex to this Convention and shall contain the following particulars:

- (a) name of ship, distinctive number or letters and port of registry;
- (b) name and principal place of business of the carrier who actually performs the whole or a part of the carriage;
- (c) IMO ship identification number;
- (d) type and duration of security;
- (e) name and principal place of business of insurer or other person providing financial security and, where appropriate, place of business where the insurance or other financial security is established; and

4. Kada i u opsegu u kojem odgovaraju oba, prijevoznik i stvarni prijevoznik, njihova je odgovornost solidarna.

5. Odredbe ovoga članka ne utječu na bilo kakva regresna prava između prijevoznika i stvarnog prijevoznika.

Članak 4 bis. **Obvezno osiguranje**

1. Kada se putnici prevoze na brodu upisanome u državi stranci koji ima dozvolu za prijevoz više od dvanaest putnika i kada se primjenjuje ova Konvencija, svaki prijevoznik koji stvarno obavlja prijevoz u cijelosti ili djelomično dužan je održavati na snazi osiguranje ili drugo financijsko jamstvo, kao što je garancija banke ili slične financijske institucije, radi pokrića odgovornosti na osnovi ove Konvencije, za štetu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika. Svota obveznog osiguranja ili drugoga financijskog jamstva ne smije biti manja od 250 000 obračunskih jedinica po putniku za svaki zaseban događaj.

2. Nakon što odgovarajuće tijelo države stranke utvrdi da je udovoljeno zahtjevima iz stavka 1., svakom će se brodu izdati svjedodžba kojom se potvrđuje da su osiguranje ili drugo financijsko jamstvo na snazi u skladu s odredbama ove Konvencije. U pogledu broda upisanog u državi stranci, takvu svjedodžbu izdaje ili ovjerava odgovarajuće tijelo države u čijem je upisniku brod upisan; u pogledu broda koji nije upisan u državi stranci, takvu svjedodžbu može izdati ili ovjeriti nadležno tijelo bilo koje države stranke. Ova svjedodžba mora biti sačinjena u obliku modela koji se nalazi u prilogu ove Konvencije i mora sadržavati sljedeće podatke:

(a) ime broda, broj ili slova za raspoznavanje i luku upisa;

(b) ime i glavno poslovno sjedište prijevoznika koji stvarno obavlja prijevoz u cijelosti ili djelomično;

(c) IMO broj za identifikaciju broda;

(d) vrstu i trajanje jamstva;

(e) naziv i glavno poslovno sjedište osiguratelja ili druge osobe koja pruža financijsko jamstvo, a kada je to prikladno, poslovno sjedište gdje je zaključeno osiguranje ili drugo financijsko jamstvo; i

(f) period of validity of the certificate, which shall not be longer than the period of validity of the insurance or other financial security.

3 (a) A State Party may authorize an institution or an organization recognised by it to issue the certificate. Such institution or organization shall inform that State of the issue of each certificate. In all cases, the State Party shall fully guarantee the completeness and accuracy of the certificate so issued, and shall undertake to ensure the necessary arrangements to satisfy this obligation.

(b) A State Party shall notify the Secretary-General of:

(i) the specific responsibilities and conditions of the authority delegated to an institution or organization recognised by it;

(ii) the withdrawal of such authority; and

(iii) the date from which such authority or withdrawal of such authority takes effect.

An authority delegated shall not take effect prior to three months from the date from which notification to that effect was given to the Secretary-General.

(c) The institution or organization authorized to issue certificates in accordance with this paragraph shall, as a minimum, be authorized to withdraw these certificates if the conditions under which they have been issued are not complied with. In all cases the institution or organization shall report such withdrawal to the State on whose behalf the certificate was issued.

4 The certificate shall be in the official language or languages of the issuing State. If the language used is not English, French or Spanish, the text shall include a translation into one of these languages, and, where the State so decides, the official language of the State may be omitted.

5 The certificate shall be carried on board the ship, and a copy shall be deposited with the authorities who keep the record of the ship's registry or, if the ship is not registered in a State Party, with the authority of the State issuing or certifying the certificate.

6 An insurance or other financial security shall not satisfy the requirements of this Article if it can cease, for reasons other than the expiry of the period of validity of

(f) rok važenja svjedodžbe, koji ne može biti duži od razdoblja važenja osiguranja ili drugog financijskog jamstva.

3. (a) Država stranka može ovlastiti neku od nje priznatu instituciju ili organizaciju da izda svjedodžbu. Takva institucija ili organizacija mora izvijestiti tu državu o izdavanju svake svjedodžbe. U svakom slučaju, država stranka u cijelosti jamči za potpunost i točnost podataka u tako izdanoj svjedodžbi i poduzima korake kako bi se osigurali neophodni dogovori radi izvršenja te obveze.

(b) Država stranka mora notificirati glavnog tajnika:

(i) o točnim dužnostima i uvjetima iz ovlaštenja danog nekoj priznatoj instituciji ili organizaciji;

(ii) o povlačenju tog ovlaštenja; i

(iii) o datumu kada takvo ovlaštenje ili povlačenje takvog ovlaštenja stupa na snagu.

Dano ovlaštenje neće stupiti na snagu prije nego što proteknu tri mjeseca od datuma kada je notifikacija s takvim učinkom predana glavnom tajniku.

(c) Institucija ili organizacija ovlaštena za izdavanje svjedodžbe u skladu s ovim stavkom mora barem biti ovlaštena povući te svjedodžbe ako nije udovoljeno uvjetima pod kojima su one izdane. U svakom slučaju, institucija ili organizacija mora o takvom povlačenju izvijestiti državu u čije ime je svjedodžba izdana.

4. Svjedodžba se mora izdati na službenom jeziku ili jezicima države koja ju izdaje. Ako korišteni jezik nije engleski, francuski ni španjolski, tekst mora uključivati prijevod na jedan od ovih jezika a, ako država tako odluči, službeni jezik te države može biti izostavljen.

5. Svjedodžba se mora nalaziti na brodu, a preslika se polaže kod tijela koje vodi upisnik u kojem je brod upisan ili, ako brod nije upisan u državi stranci, kod tijela države koja je izdala ili ovjerila svjedodžbu.

6. Osiguranje ili drugo financijsko jamstvo ne udovoljava zahtjevima ovoga članka ako ono može prestati vrijediti iz razloga koji nije istek razdoblja važenja

the insurance or security specified in the certificate, before three months have elapsed from the date on which notice of its termination is given to the authorities referred to in paragraph 5, unless the certificate has been surrendered to these authorities or a new certificate has been issued within the said period. The foregoing provisions shall similarly apply to any modification which results in the insurance or other financial security no longer satisfying the requirements of this Article.

7 The State of the ship's registry shall, subject to the provisions of this Article, determine the conditions of issue and validity of the certificate.

8 Nothing in this Convention shall be construed as preventing a State Party from relying on information obtained from other States or the Organization or other international organizations relating to the financial standing of providers of insurance or other financial security for the purposes of this Convention. In such cases, the State Party relying on such information is not relieved of its responsibility as a State issuing the certificate.

9 Certificates issued or certified under the authority of a State Party shall be accepted by other States Parties for the purposes of this Convention and shall be regarded by other States Parties as having the same force as certificates issued or certified by them, even if issued or certified in respect of a ship not registered in a State Party. A State Party may at any time request consultation with the issuing or certifying State should it believe that the insurer or guarantor named in the insurance certificate is not financially capable of meeting the obligations imposed by this Convention.

10 Any claim for compensation covered by insurance or other financial security pursuant to this Article may be brought directly against the insurer or other person providing financial security. In such case, the amount set out in paragraph 1 applies as the limit of liability of the insurer or other person providing financial security, even if the carrier or the performing carrier is not entitled to limitation of liability. The defendant may further invoke the defences (other than the bankruptcy or winding up) which the carrier referred to in paragraph 1 would have been entitled to invoke in accordance with this Convention. Furthermore, the defendant may invoke the defence that the damage resulted from the wilful misconduct of the assured, but the defendant shall not invoke any other defence which the defendant might have been entitled to invoke in proceedings brought by the assured against the defendant. The defendant shall in any event have the right to require the carrier and the performing carrier to be joined in the proceedings.

osiguranja ili jamstva navedenog u svjedodžbi, prije proteka roka od tri mjeseca od dana kada su tijela navedena u stavku 5. obaviještena o njegovu prestanku, osim ako je svjedodžba vraćena tim tijelima ili je izdana nova svjedodžba u navedenom roku. Prethodne odredbe se na isti način primjenjuju u pogledu svake izmjene čija je posljedica da osiguranje ili drugo financijsko jamstvo više ne udovoljava zahtjevima ovoga članka.

7. Država u čijem je upisniku brod upisan mora, u skladu s odredbama ovoga članka, odrediti uvjete za izdavanje i važenje svjedodžbe.

8. Ništa u ovoj Konvenciji neće se tumačiti kao sprječavanje države stranke da se pouzda u obavijesti dobivene od drugih država stranaka, Organizacije ili drugih međunarodnih organizacija, a koje se odnose na financijski položaj pružatelja osiguranja ili drugog financijskog jamstva u svrhe ove Konvencije. U takvim slučajevima, država stranka koja se pouzda u takve obavijesti nije oslobođena svoje odgovornosti kao država izdavanja svjedodžbe.

9. Svjedodžbe koje je izdala ili ovjerila jedna država stranka prihvatit će druge države stranke u svrhe ove Konvencije i druge države stranke smatrat će da te svjedodžbe imaju jednaku vrijednost kao svjedodžbe koje su one same izdale ili ovjerile, čak i ako su svjedodžbe izdane ili ovjerene za brod koji nije upisan u državi stranci. Država stranka može u svako doba zatražiti konzultacije s državom izdavanja ili ovjere ako vjeruje da osiguratelj ili jamac imenovan u svjedodžbi o osiguranju nije financijski sposoban ispuniti obveze koje nalaže Konvencija.

10. Svaka tužba za naknadu štete pokrivene osiguranjem ili drugim financijskim jamstvom u skladu s ovim člankom može se podnijeti neposredno protiv osiguratelja ili druge osobe koja je dala financijsko jamstvo. U takvom slučaju, iznos naveden u stavku 1. primjenjuje se kao iznos ograničenja odgovornosti osiguratelja ili druge osobe koja je dala financijsko jamstvo čak i ako prijevoznik, ili stvarni prijevoznik, nije ovlašten ograničiti odgovornost. Pored toga, tuženik može isticati prigovore (osim onih koji se odnose na stečaj ili likvidaciju) koje bi u skladu s ovom Konvencijom imao pravo isticati prijevoznik naveden u stavku 1. Tuženik, nadalje, u svrhu obrane može isticati prigovor da je šteta posljedica namjernog protupravnog ponašanja osiguranika, ali se ne može pozvati ni na jedan drugi prigovor koji bi bio ovlašten isticati kao tuženik u postupku pokrenutom od strane osiguranika. U svakom slučaju, tuženik ima pravo zahtijevati da prijevoznik i stvarni prijevoznik sudjeluju u postupku.

11 Any sums provided by insurance or by other financial security maintained in accordance with paragraph 1 shall be available exclusively for the satisfaction of claims under this Convention, and any payments made of such sums shall discharge any liability arising under this Convention to the extent of the amounts paid.

12 A State Party shall not permit a ship under its flag to which this Article applies to operate at any time unless a certificate has been issued under paragraphs 2 or 15.

13 Subject to the provisions of this Article, each State Party shall ensure, under its national law, that insurance or other financial security, to the extent specified in paragraph 1, is in force in respect of any ship that is licensed to carry more than twelve passengers, wherever registered, entering or leaving a port in its territory in so far as this Convention applies.

14 Notwithstanding the provisions of paragraph 5, a State Party may notify the Secretary-General that, for the purposes of paragraph 13, ships are not required to carry on board or to produce the certificate required by paragraph 2 when entering or leaving ports in its territory, provided that the State Party which issues the certificate has notified the Secretary-General that it maintains records in an electronic format, accessible to all States Parties, attesting the existence of the certificate and enabling States Parties to discharge their obligations under paragraph 13.

15 If insurance or other financial security is not maintained in respect of a ship owned by a State Party, the provisions of this Article relating thereto shall not be applicable to such ship, but the ship shall carry a certificate issued by the appropriate authorities of the State of the ship's registry, stating that the ship is owned by that State and that the liability is covered within the amount prescribed in accordance with paragraph 1. Such a certificate shall follow as closely as possible the model prescribed by paragraph 2.

Article 5

Valuables

The carrier shall not be liable for the loss of or damage to monies, negotiable securities, gold, silverware, jewellery, ornaments, works of art, or other valuables, except where such valuables have been deposited with the carrier for the agreed purpose of safe-keeping in which case the carrier shall be liable up to the limit provided for

11. Svaka svota ugovorena osiguranjem ili drugim financijskim jamstvom koje je pribavljeno u skladu sa stavkom 1. na raspolaganju je isključivo za namirenje tražbina na osnovi ove Konvencije, a svaka isplata iz te svote umanjit će odgovornost koja proizlazi na osnovi ove Konvencije do iznosa isplaćene svote.

12. Država stranka neće dopustiti iskorištavanje broda koji plovi pod njezinom zastavom, a na kojeg se primjenjuje ovaj članak, osim ako je izdana svjedodžba na osnovi stavaka 2. ili 15.

13. U skladu s odredbama ovoga članka, svaka država stranka će osigurati, na osnovi odredaba svojeg nacionalnog prava, da osiguranje ili drugo financijsko jamstvo bude na snazi u mjeri navedenoj u stavku 1. u pogledu svakog broda, bez obzira gdje je on upisan, koji je ovlašten prevoziti više od dvanaest putnika i koji ulazi u luku ili izlazi iz luke na njezinome teritoriju, u mjeri u kojoj se primjenjuje ova Konvencija.

14. Bez obzira na odredbe stavka 5., država stranka može notificirati glavnog tajnika da se za potrebe stavka 13. ne zahtijeva da se svjedodžba iz stavka 2. nalazi na brodu niti da se ona mora predložiti kada brod ulazi u luku ili izlazi iz luke na njezinu teritoriju, pod uvjetom da je država stranka koja izdaje svjedodžbu notificirala glavnog tajnika da drži zapise u elektroničkom obliku, dostupne svim državama strankama, koji potvrđuju postojanje svjedodžbi i omogućuju državama strankama da ispune svoje obaveze na osnovi stavka 13.

15. Ako osiguranjem ili drugim financijskim jamstvom nije pokriven brod čiji je vlasnik država stranka, odgovarajuće odredbe ovoga članka neće se primjenjivati na taj brod, ali na njemu se mora nalaziti svjedodžba koju je izdalo nadležno tijelo države upisa broda, kojom se potvrđuje da je država vlasnik toga broda i da je odgovornost pokrivena u iznosu propisanome u skladu sa stavkom 1. Takva svjedodžba treba u najvećoj mogućoj mjeri odgovarati modelu propisanome u stavku 2.

Članak 5. Dragocjenosti

Prijevoznik ne odgovara za gubitak ili oštećenje novca, vrijednosnih papira, zlata, srebrnih predmeta, dragulja, nakita, umjetničkih predmeta ili drugih dragocjenosti osim ako su te dragocjenosti pohranjene kod prijevoznika za ugovoreno čuvanje, u kojem slučaju prijevoznik odgovara najviše do iznosa ograničenja pred-

in paragraph 3 of Article 8 unless a higher limit is agreed upon in accordance with paragraph 1 of Article 10.

Article 6 **Contributory fault**

If the carrier proves that the death of or personal injury to a passenger or the loss of or damage to his luggage was caused or contributed to by the fault or neglect of the passenger, the Court seized of the case may exonerate the carrier wholly or partly from his liability in accordance with the provisions of the law of that court.

Article 7 **Limit of liability for death and personal injury**

1 The liability of the carrier for the death of or personal injury to a passenger under Article 3 shall in no case exceed 400,000 units of account per passenger on each distinct occasion. Where, in accordance with the law of the court seized of the case, damages are awarded in the form of periodical income payments, the equivalent capital value of those payments shall not exceed the said limit.

2 A State Party may regulate by specific provisions of national law the limit of liability prescribed in paragraph 1, provided that the national limit of liability, if any, is not lower than that prescribed in paragraph 1. A State Party, which makes use of the option provided for in this paragraph, shall inform the Secretary-General of the limit of liability adopted or of the fact that there is none.

Article 8 **Limit of liability for loss of or damage to luggage and vehicles**

1 The liability of the carrier for the loss of or damage to cabin luggage shall in no case exceed 2,250 units of account per passenger, per carriage.

2 The liability of the carrier for the loss of or damage to vehicles including all luggage carried in or on the vehicle shall in no case exceed 12,700 units of account per vehicle, per carriage.

viđenog u stavku 3. članka 8., osim ako nije ugovoren veći iznos ograničenja prema stavku 1. članka 10.

Članak 6. **Doprinos oštećenika nastanku štete**

Ako prijevoznik dokaže da su smrt ili tjelesna ozljeda putnika odnosno gubitak ili oštećenje njegove prtljage u cijelosti ili djelomično prouzročeni krivnjom ili nemarnošću putnika, nadležni sud može u cijelosti ili dijelom osloboditi prijevoznika od odgovornosti u skladu s odredbama prava tog suda.

Članak 7. **Iznosi ograničenja odgovornosti za smrt i tjelesne ozljede**

1. Odgovornost prijevoznika za smrt ili tjelesnu ozljedu putnika na osnovi članka 3. ni u kojem slučaju neće prijeći iznos od 400 000 obračunskih jedinica po putniku za svaki zaseban događaj. Ako se, u skladu s pravom suda koji odlučuje o sporu, naknada štete dosuđuje u obliku rente, odgovarajuća kapitalizirana vrijednost rente neće prijeći navedeni iznos ograničenja.

2. Država stranka može posebnim odredbama svojeg nacionalnog prava propisati iznos ograničenja u pogledu odgovornosti iz stavka 1., pod uvjetom da taj nacionalni iznos ograničenja odgovornosti, ako postoji, nije manji od onog propisanog u stavku 1. Država stranka koja iskoristi mogućnost predviđenu u ovome stavku obavijestit će glavnog tajnika o usvojenom iznosu ograničenja odgovornosti ili o činjenici da on ne postoji.

Članak 8. **Iznosi ograničenja odgovornosti za gubitak ili oštećenje prtljage i vozila**

1. Odgovornost prijevoznika za gubitak ili oštećenje ručne prtljage ni u kojem slučaju neće prijeći iznos od 2 250 obračunskih jedinica po putniku i putovanju.

2. Odgovornost prijevoznika za gubitak ili oštećenje vozila, uključujući svu prtljagu koja se prevozi u vozilu ili na njemu, ni u kojem slučaju neće prijeći iznos od 12 700 obračunskih jedinica po vozilu i putovanju.

3 The liability of the carrier for the loss of or damage to luggage other than that mentioned in paragraphs 1 and 2 shall in no case exceed 3,375 units of account per passenger, per carriage.

4 The carrier and the passenger may agree that the liability of the carrier shall be subject to a deductible not exceeding 330 units of account in the case of damage to a vehicle and not exceeding 149 units of account per passenger in the case of loss of or damage to other luggage, such sum to be deducted from the loss or damage.

Article 9

Unit of Account and conversion

1 The Unit of Account mentioned in this Convention is the Special Drawing Right as defined by the International Monetary Fund. The amounts mentioned in Article 3, paragraph 1, Article 4 *bis*, paragraph 1, Article 7, paragraph 1, and Article 8 shall be converted into the national currency of the State of the court seized of the case on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right on the date of the judgment or the date agreed upon by the parties. The value of the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a State Party which is a member of the International Monetary Fund, shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the International Monetary Fund in effect on the date in question for its operations and transactions. The value of the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a State Party which is not a member of the International Monetary Fund, shall be calculated in a manner determined by that State Party.

2 Nevertheless, a State which is not a member of the International Monetary Fund and whose law does not permit the application of the provisions of paragraph 1 may, at the time of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention or at any time thereafter, declare that the Unit of Account referred to in paragraph 1 shall be equal to 15 gold francs. The gold franc referred to in this paragraph corresponds to sixty-five and a half milligrams of gold of millesimal fineness nine hundred. The conversion of the gold franc into the national currency shall be made according to the law of the State concerned.

3 The calculation mentioned in the last sentence of paragraph 1, and the conversion mentioned in paragraph 2 shall be made in such a manner as to express in the national currency of the States Parties, as far as possible, the same real value for the amounts in Article 3, paragraph 1, Article 4 *bis*, paragraph 1, Article 7, paragraph

3. Odgovornost prijevoznika za gubitak ili oštećenje prtljage različite od one navedene u stavcima 1. i 2. ni u kojem slučaju neće prijeći iznos od 3 375 obračunskih jedinica po putniku i putovanju.

4. Prijevoznik i putnik mogu ugovoriti da se prijevoznikova odgovornost umanjuje za franšizu koja neće prijeći 330 obračunskih jedinica u slučaju oštećenja vozila i neće prijeći 149 obračunskih jedinica po putniku u slučaju gubitka ili oštećenja druge prtljage, a taj će se iznos odbiti od visine štete.

Članak 9. **Obračunska jedinica i preračunavanje**

1. Obračunska jedinica koja se spominje u ovoj Konvenciji je Posebno pravo vučenja kako ga je definirao Međunarodni monetarni fond. Iznosi navedeni u stavku 1. članka 3., stavku 1. članka 4 *bis.*, stavku 1. članka 7. i u članku 8. preračunavaju se u domaću valutu države suda koji odlučuje o sporu na osnovi vrijednosti te valute u odnosu na Posebno pravo vučenja na datum donošenja presude ili na datum sporazumno utvrđen od stranaka. Vrijednost domaće valute države stranke koja je članica Međunarodnog monetarnog fonda, izražena u Posebnim pravima vučenja, obračunava se u skladu s metodom vrednovanja koju na datum koji je u pitanju primjenjuje Međunarodni monetarni fond za vlastite operacije i transakcije. Vrijednost domaće valute države stranke koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda, izražena u Posebnim pravima vučenja, obračunava se na način koji odredi ta država.

2. Ipak, država koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda i čije pravo ne dopušta primjenu odredaba stavka 1. može, u trenutku ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupanja ovoj Konvenciji ili bilo kada nakon toga, izjaviti da je obračunska jedinica iz stavka 1. jednaka vrijednosti 15 zlatnih franaka. Zlatni franak naveden u ovome stavku odgovara vrijednosti 65,5 miligrama zlata finoće devetsto tisućina. Preračunavanje zlatnog franka u domaću valutu izvršava se u skladu s pravom odnosne države.

3. Izračun naveden u posljednjoj rečenici stavka 1., i preračunavanje navedeno u stavku 2. izvršavaju se na način da se u domaćoj valuti države stranke izrazi, što je više moguće, ista stvarna vrijednost iznosa iz stavka 1. članka 3., stavka 1. članka 4 *bis.*, stavka 1. članka 7. i iz članka 8. koja bi proizašla iz

1, and Article 8 as would result from the application of the first three sentences of paragraph 1. States shall communicate to the Secretary-General the manner of calculation pursuant to paragraph 1, or the result of the conversion in paragraph 2, as the case may be, when depositing an instrument of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention and whenever there is a change in either.

Article 10

Supplementary provisions on limits of liability

1 The carrier and the passenger may agree, expressly and in writing, to higher limits of liability than those prescribed in Articles 7 and 8.

2 Interest on damages and legal costs shall not be included in the limits of liability prescribed in Articles 7 and 8.

Article 11

Defences and limits for carriers' servants

If an action is brought against a servant or agent of the carrier or of the performing carrier arising out of damage covered by this Convention, such servant or agent, if he proves that he acted within the scope of his employment, shall be entitled to avail himself of the defences and limits of liability which the carrier or the performing carrier is entitled to invoke under this Convention.

Article 12

Aggregation of claims

1 Where the limits of liability prescribed in Articles 7 and 8 take effect, they shall apply to the aggregate of the amounts recoverable in all claims arising out of the death of or personal injury to any one passenger or the loss of or damage to his luggage.

2 In relation to the carriage performed by a performing carrier, the aggregate of the amounts recoverable from the carrier and the performing carrier and from their servants and agents acting within the scope of their employment shall not exceed the highest amount which could be awarded against either the carrier or the performing carrier under this Convention, but none of the persons mentioned shall be liable for a sum in excess of the limit applicable to him.

primjene prve tri rečenice stavka 1. Države priopćavaju glavnom tajniku način obračuna na osnovi stavka 1. ili vrijednosti preračunavanja iz stavka 2., ovisno o slučaju, u trenutku polaganja isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju ovoj Konvenciji kao i u bilo kojem trenutku kada se nešto od spomenutog izmijeni.

Članak 10. **Dodatne odredbe o ograničenju odgovornosti**

1. Prijevoznik i putnik mogu izričito pisanim putem ugovoriti veće iznose ograničenja odgovornosti od onih propisanih u člancima 7. i 8.

2. Kamate i troškovi postupka nisu uključeni u iznose ograničenja odgovornosti propisane u člancima 7. i 8.

Članak 11. **Prigovori i iznosi ograničenja odgovornosti prijevoznikovih radnika**

Ako se podnese tužba protiv radnika ili zastupnika prijevoznika ili stvarnog prijevoznika zbog štete koju uređuje ova Konvencija, taj radnik odnosno zastupnik, ako dokaže da je radio u okviru svojeg zaposlenja, ima pravo koristiti se prigovorima i iznosima ograničenja odgovornosti na koje se prijevoznik ili stvarni prijevoznik može pozvati prema ovoj Konvenciji.

Članak 12. **Kumulacija tužbi**

1. Kada se ostvare uvjeti za ograničenje odgovornosti propisani u člancima 7. i 8., ti se iznosi ograničenja primjenjuju na ukupne iznose naknade po svim tužbama zbog smrti ili tjelesne ozljede svakog pojedinog putnika odnosno po svim tužbama zbog gubitka ili oštećenja njegove prtljage.

2. U slučaju prijevoza koji je obavio stvarni prijevoznik, ukupni iznos koji se može naknaditi od prijevoznika i stvarnog prijevoznika te njihovih radnika i zastupnika koji rade u okviru svojeg zaposlenja ne može prijeći najveći iznos koji bi se mogao dosuditi protiv prijevoznika ili stvarnog prijevoznika na osnovi ove Konvencije, s time da nijedna od tih osoba ne odgovara za iznos koji prekoračuje iznos ograničenja odgovornosti koji se primjenjuje na tu osobu.

3 In any case where a servant or agent of the carrier or of the performing carrier is entitled under Article 11 of this Convention to avail himself of the limits of liability prescribed in Articles 7 and 8, the aggregate of the amounts recoverable from the carrier, or the performing carrier as the case may be, and from that servant or agent, shall not exceed those limits.

Article 13 **Loss of right to limit liability**

1 The carrier shall not be entitled to the benefit of the limits of liability prescribed in Articles 7 and 8 and paragraph 1 of Article 10, if it is proved that the damage resulted from an act or omission of the carrier done with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

2 The servant or agent of the carrier or of the performing carrier shall not be entitled to the benefit of those limits if it is proved that the damage resulted from an act or omission of that servant or agent done with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

Article 14 **Basis for claims**

No action for damages for the death of or personal injury to a passenger, or for the loss of or damage to luggage, shall be brought against a carrier or performing carrier otherwise than in accordance with this Convention.

Article 15 **Notice of loss or damage to luggage**

1 The passenger shall give written notice to the carrier or his agent:

(a) in the case of apparent damage to luggage:

- (i) for cabin luggage, before or at the time of disembarkation of the passenger;
- (ii) for all other luggage, before or at the time of its re-delivery;

3. U svakom slučaju kada se radnik ili zastupnik prijevoznika ili stvarnog prijevoznika na osnovi članka 11. ove Konvencije može pozvati na iznose ograničenja odgovornosti propisane u člancima 7. i 8., ukupan iznos koji se može naknaditi od prijevoznika ili stvarnog prijevoznika, ovisno o slučaju, i od tog radnika odnosno zastupnika, ne može prijeći te iznose ograničenja.

Članak 13.

Gubitak prava na ograničenje odgovornosti

1. Prijevoznik nema pravo na povlasticu ograničenja odgovornosti koje je propisano u člancima 7. i 8. i stavku 1. članka 10. ako se dokaže da je šteta nastala zbog radnje ili propusta koji je prijevoznik učinio u namjeri da prouzroči takvu štetu, ili bezobzirno i sa sviješću da bi takva šteta vjerojatno mogla nastupiti.

2. Radnik ili zastupnik prijevoznika ili stvarnog prijevoznika nema pravo na povlasticu tog ograničenja ako se dokaže da je šteta nastala uslijed radnje ili propusta koji je taj radnik ili zastupnik učinio u namjeri da prouzroči štetu, ili bezobzirno i sa sviješću da bi takva šteta vjerojatno mogla nastupiti.

Članak 14.

Osnova za tužbu

Tužba za naknadu štete zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika, odnosno za naknadu štete zbog gubitka ili oštećenja prtljage može se podnijeti protiv prijevoznika ili stvarnog prijevoznika samo sukladno ovoj Konvenciji, i ni na koji drugi način.

Članak 15.

Prigovor zbog gubitka ili oštećenja prtljage

1. Putnik mora uputiti pisani prigovor prijevozniku ili njegovu zastupniku:

(a) u slučaju vidljive štete na prtljazi:

- (i) kada je u pitanju ručna prtljaga, prije ili u trenutku iskrcaja putnika;
- (ii) kada je u pitanju ostala prtljaga, prije ili u trenutku njezina izdavanja;

(b) in the case of damage to luggage which is not apparent, or loss of luggage, within fifteen days from the date of disembarkation or re-delivery or from the time when such re-delivery should have taken place.

2 If the passenger fails to comply with this Article, he shall be presumed, unless the contrary is proved, to have received the luggage undamaged.

3 The notice in writing need not be given if the condition of the luggage has at the time of its receipt been the subject of joint survey or inspection.

Article 16 **Time-bar for actions**

1 Any action for damages arising out of the death of or personal injury to a passenger or for the loss of or damage to luggage shall be time-barred after a period of two years.

2 The limitation period shall be calculated as follows:

(a) in the case of personal injury, from the date of disembarkation of the passenger;

(b) in the case of death occurring during carriage, from the date when the passenger should have disembarked, and in the case of personal injury occurring during carriage and resulting in the death of the passenger after disembarkation, from the date of death, provided that this period shall not exceed three years from the date of disembarkation;

(c) in the case of loss of or damage to luggage, from the date of disembarkation or from the date when disembarkation should have taken place, whichever is later.

3 The law of the Court seized of the case shall govern the grounds for suspension and interruption of limitation periods, but in no case shall an action under this Convention be brought after the expiration of any one of the following periods of time:

(a) A period of five years beginning with the date of disembarkation of the passenger or from the date when disembarkation should have taken place, whichever is later; or, if earlier

(b) a period of three years beginning with the date when the claimant knew or ought reasonably to have known of the injury, loss or damage caused by the incident.

(b) u slučaju štete na prtljazi koja nije vidljiva, ili u slučaju gubitka prtljage, u roku od 15 dana od dana iskrcaja ili izdavanja ili od dana kada je prtljaga trebala biti izdana.

2. Ako putnik ne postupi prema odredbama ovoga članka pretpostavlja se, dok se ne dokaže suprotno, da je prtljagu primio neoštećenu.

3. Pisani prigovor nije potreban ako je stanje prtljage utvrđeno u nazočnosti objiju stranaka u trenutku njezina preuzimanja.

Članak 16. **Zastara tužbe**

1. Svaka tužba za štetu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika ili zbog gubitka ili oštećenja prtljage zastarijeva nakon proteka roka od dvije godine.

2. Vrijeme zastare računa se na sljedeći način:

(a) u slučaju tjelesne ozljede, od dana iskrcaja putnika;

(b) u slučaju smrti putnika koja je nastupila tijekom prijevoza, od dana kada se putnik trebao iskrcati, a u slučaju tjelesne ozljede koja se dogodila tijekom prijevoza zbog koje je nastupila smrt putnika nakon njegovog iskrcaja, od dana smrti, uz uvjet da ovo razdoblje ne prelazi tri godine od dana iskrcaja;

(c) u slučaju gubitka ili oštećenja prtljage, od dana iskrcaja ili od dana kada se iskrcaj trebao obaviti, ovisno o tome što je kasnije.

3. Razlozi za zastoj i prekid zastare uređuju se prema pravu države suda koji odlučuje o sporu, ali se ni u kojem slučaju ne može podnijeti tužba na osnovi ove Konvencije nakon proteka nekog od sljedećih rokova:

(a) roka od pet godina, koji počinje teći od datuma iskrcaja putnika ili od datuma kada se iskrcaj trebao obaviti, ovisno o tome što je kasnije, ili, ako prije protekne,

(b) roka od tri godine, koji počinje teći od datuma kada je tužitelj doznao ili je razumno morao doznati za ozljedu, gubitak ili oštećenje prouzročeno nezgodom.

4 Notwithstanding paragraphs 1, 2 and 3 of this Article, the period of limitation may be extended by a declaration of the carrier or by agreement of the parties after the cause of action has arisen. The declaration or agreement shall be in writing.

Article 17

Competent jurisdiction

1 An action arising under Articles 3 and 4 of this Convention shall, at the option of the claimant, be brought before one of the courts listed below, provided that the court is located in a State Party to this Convention, and subject to the domestic law of each State Party governing proper venue within those States with multiple possible forums:

(a) the Court of the State of permanent residence or principal place of business of the defendant, or

(b) the Court of the State of departure or that of the destination according to the contract of carriage, or

(c) the Court of the State of the domicile or permanent residence of the claimant, if the defendant has a place of business and is subject to jurisdiction in that State, or

(d) the Court of the State where the contract of carriage was made, if the defendant has a place of business and is subject to jurisdiction in that State.

2 Actions under article 4 *bis* of this Convention shall, at the option of the claimant, be brought before one of the courts where action could be brought against the carrier or performing carrier according to paragraph 1.

3 After the occurrence of the incident which has caused the damage, the parties may agree that the claim for damages shall be submitted to any jurisdiction or to arbitration.

4. Bez obzira na stavke 1., 2. i 3. ovoga članka, zastarni rok može se produžiti izjavom prijevoznika ili dogovorom stranaka pošto je nastalo potraživanje. Izjave ili ugovor moraju biti u pisanom obliku.

Članak 17. **Sudska nadležnost**

1. Tužba na osnovi članka 3. i 4. ove Konvencije podnosi se, po izboru tužitelja, jednom od dolje navedenih sudova, uz uvjet da se taj sud nalazi u državi stranci ove Konvencije te da je to u skladu s nacionalnim propisima države stranke kojima se određuje mjesna nadležnost sudova u onim državama u kojima postoji više mogućih sudova:

(a) sudu države stalnog boravišta ili glavnog poslovnog sjedišta tuženika, ili

(b) sudu države polazišta ili države odredišta prema ugovoru o prijevozu, ili

(c) sudu države prebivališta ili stalnog boravišta tužitelja, ako tuženik ima poslovno sjedište u toj državi i podvrgnut je sudbenosti te države, ili

(d) sudu države u kojoj je sklopljen ugovor o prijevozu, ako tuženik ima poslovno sjedište u toj državi i podvrgnut je sudbenosti te države.

2. Tužbe na osnovi članka 4 *bis.* ove Konvencije podnose se, prema izboru tužitelja, jednome od onih sudova kojima bi se, u skladu sa stavkom 1., mogla podnijeti tužba protiv prijevoznika ili stvarnog prijevoznika.

3. Nakon što se dogodila nezgoda koja je prouzročila štetu, stranke se mogu sporazumjeti da tužba za naknadu štete može biti podnesena sudu bilo koje države ili arbitraži.

Article 17 bis

Recognition and enforcement

1 Any judgment given by a court with jurisdiction in accordance with Article 17 which is enforceable in the State of origin where it is no longer subject to ordinary forms of review, shall be recognised in any State Party, except

(a) where the judgment was obtained by fraud; or

(b) where the defendant was not given reasonable notice and a fair opportunity to present his or her case.

2 A judgment recognised under paragraph 1 shall be enforceable in each State Party as soon as the formalities required in that State have been complied with. The formalities shall not permit the merits of the case to be re-opened.

3 A State Party to this Protocol may apply other rules for the recognition and enforcement of judgments, provided that their effect is to ensure that judgments are recognised and enforced at least to the same extent as under paragraphs 1 and 2.

Article 18

Invalidity of contractual provisions

Any contractual provision concluded before the occurrence of the incident which has caused the death of or personal injury to a passenger or the loss of or damage to the passenger's luggage, purporting to relieve any person liable under this Convention of liability towards the passenger or to prescribe a lower limit of liability than that fixed in this Convention except as provided in Article 8, paragraph 4, and any such provision purporting to shift the burden of proof which rests on the carrier or performing carrier, or having the effect of restricting the options specified in Article 17, paragraphs 1 or 2, shall be null and void, but the nullity of that provision shall not render void the contract of carriage which shall remain subject to the provisions of this Convention.

Article 19

Other conventions on limitation of liability

This Convention shall not modify the rights or duties of the carrier, the performing carrier, and their servants or agents provided for in international conventions relating to the limitation of liability of owners of seagoing ships.

Članak 17 bis. Priznanje i ovrha

1. Svaka presuda suda nadležnog u skladu s člankom 17., koja je ovršna u državi u kojoj je donesena, gdje se protiv nje više ne mogu podnositi redoviti pravni lijekovi, priznat će se u svakoj državi stranci, osim:

(a) kada je presuda ishodaena prijevarom; ili

(b) kada tuženiku nije bio pružen razuman rok i pravična mogućnost da iznese svoj slučaj.

2. Presuda koja je priznata na osnovi stavka 1. bit će ovršna u svakoj državi stranci čim se ispune formalni uvjeti koje zahtijeva ta država. Formalni uvjeti ne smiju dopuštati da se ponovno raspravlja o predmetu spora.

3. Država stranka ovoga Protokola može primijeniti druga pravila o priznanju i ovršnosti presuda, pod uvjetom da je njihov učinak takav da osigurava priznanje i ovrhu barem u istoj mjeri kao što je to slučaj kada se primjenjuju stavci 1. i 2.

Članak 18. Ništetnost ugovornih odredaba

Osim u slučajevima predviđenim u stavku 4. članka 8., ništetna je i bez učinka svaka ugovorna odredba sklopljena prije nastanka nezgode koja je prouzročila smrt, tjelesnu ozljedu putnika ili gubitak odnosno oštećenje putničke prtljage, a čija je svrha da osobu odgovornu na osnovi ove Konvencije oslobodi odgovornosti prema putniku ili da odredi manji iznos ograničenja odgovornosti od onog utvrđenog Konvencijom, kao i svaka odredba kojoj je svrha prebacivanje tereta dokazivanja s prijevoznika ili stvarnog prijevoznika ili čiji je učinak ograničenje prava izbora predviđenog stavcima 1. ili 2. članka 17., no ništetnost te odredbe ne utječe na valjanost ugovora o prijevozu na koji se odredbe ove Konvencije i dalje primjenjuju.

Članak 19. Druge konvencije o ograničenju odgovornosti

Ova Konvencija ne mijenja prava i obveze prijevoznika, stvarnog prijevoznika i njihovih radnika ili zastupnika, koje su predviđene međunarodnim konvencijama o ograničenju odgovornosti vlasnika pomorskih brodova.

Article 20

Nuclear damage

No liability shall arise under this Convention for damage caused by a nuclear incident:

(a) if the operator of a nuclear installation is liable for such damage under either the Paris Convention of 29 July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy as amended by its Additional Protocol of 28 January 1964, or the Vienna Convention of 21 May 1963 on Civil Liability for Nuclear Damage, or any amendment or Protocol thereto which is in force; or

(b) if the operator of a nuclear installation is liable for such damage by virtue of a national law governing the liability for such damage, provided that such law is in all respects as favourable to persons who may suffer damage as either the Paris or the Vienna Conventions or any amendment or Protocol thereto which is in force.

Article 21

Commercial carriage by public authorities

This Convention shall apply to commercial carriage undertaken by States or Public Authorities under contract of carriage within the meaning of Article 1.

Article 22

Declaration of non-application

1 Any Party may at the time of signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, declare in writing that it will not give effect to this Convention when the passenger and the carrier are subjects or nationals of that Party.

2 Any declaration made under paragraph 1 of this Article may be withdrawn at any time by a notification in writing to the Secretary-General.

Article 22 bis

Final clauses of the Convention

The final clauses of this Convention shall be Articles 17 to 25 of the Protocol of 2002 to the Athens Convention relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, 1974. References in this Convention to States Parties shall be taken to mean references to States Parties to that Protocol.

Članak 20. Nuklearna šteta

Ne postoji odgovornost na osnovi ove Konvencije za štetu prouzročenu nuklearnom nezgodom:

(a) ako je poduzetnik nuklearnog postrojenja odgovoran za takvu štetu na osnovi Pariške konvencije od 29. srpnja 1960. godine o odgovornosti prema trećima na području nuklearne energije kako je izmijenjena Dodatnim protokolom od 28. siječnja 1964. godine, ili na osnovi Bečke konvencije od 21. svibnja 1963. o građanskoj odgovornosti za nuklearnu štetu, te svake njezine izmjene ili Protokola koji su na snazi; ili

(b) ako poduzetnik nuklearnog postrojenja odgovara za takvu štetu na osnovi nacionalnog prava koje uređuje odgovornost za takvu štetu, pod uvjetom da je to pravo u svakom pogledu jednako povoljno za osobe koje mogu pretrpjeti štetu kao što su to Pariška ili Bečka konvencija te svaka njihova izmjena ili Protokol koji su na snazi.

Članak 21. Trgovački prijevoz koji obavljaju tijela javne vlasti

Ova se Konvencija primjenjuje na trgovački prijevoz koji poduzima država ili tijelo javne vlasti na osnovi ugovora o prijevozu u smislu članka 1.

Članak 22. Izjava o neprimjeni Konvencije

1. Svaka stranka može u trenutku potpisivanja, ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupanja ovoj Konvenciji pisanim putem izjaviti da ova Konvencija ne proizvodi učinak kada su putnik i prijevoznik državljanici te stranke ili su pod njenom nadležnošću.

2. Svaka izjava učinjena sukladno stavku 1. ovoga članka može se povući u svakom trenutku putem pisane notifikacije glavnom tajniku Organizacije.

Članak 22 bis. Završne odredbe Konvencije

Završne odredbe ove Konvencije čine članci 17.-25. Protokola iz 2002. godine o izmjenama Atenske konvencije o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, 1974. U ovoj Konvenciji smatra se da pozivanje na države stranke znači pozivanje na države stranke toga Protokola.

FINAL CLAUSES

Article 17

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1 This Protocol shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 1 May 2003 until 30 April 2004 and shall thereafter remain open for accession.

2 States may express their consent to be bound by this Protocol by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or
- (c) accession.

3 Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4 Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to this Protocol with respect to all existing States Parties, or after the completion of all measures required for the entry into force of the amendment with respect to those States Parties shall be deemed to apply to this Protocol as modified by the amendment.

5 A State shall not express its consent to be bound by this Protocol unless, if Party thereto, it denounces:

- (a) the Athens Convention relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, done at Athens on 13 December 1974;
- (b) the Protocol to the Athens Convention relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, done at London on 19 November 1976; and

ZAVRŠNE ODREDBE**

Članak 17.

Potpisivanje, ratifikacija, prihvata, odobrenje i pristupanje

1. Ovaj Protokol će biti otvoren za potpisivanje u sjedištu Organizacije od 1. svibnja 2003. do 30. travnja 2004. a nakon toga će ostati otvoren za pristupanje.

2. Države mogu izraziti svoj pristanak da budu obvezane ovim Protokolom:

(a) potpisivanjem bez rezerve ratifikacije, prihvata ili odobrenja; ili

(b) potpisivanjem uz rezervu ratifikacije, prihvata ili odobrenja, nakon kojeg slijedi ratifikacija, prihvata ili odobrenje; ili

(c) pristupanjem.

3. Ratifikacija, prihvata, odobrenje ili pristupanje izvršavaju se polaganjem isprave s takvim učinkom kod glavnog tajnika.

4. Smatra se da se svaka isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju položena nakon što u pogledu svih postojećih država stranaka stupi na snagu izmjena ovoga Protokola, ili nakon što se poduzmu sve mjere potrebne za stupanje izmjene na snagu u pogledu tih država stranaka, odnosi na ovaj Protokol kako je izmijenjen tom izmjenom.

5. Država ne može izraziti svoj pristanak da bude obvezana ovim Protokolom ako ne otkáže sljedeće instrumente, u slučaju da je njihova stranka:

(a) Atensku konvenciju o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, koja je sačinjena u Ateni 13. prosinca 1974.;

(b) Protokol Atenske konvencije o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, koji je sačinjen u Londonu 19. studenog 1976.; i

** Vidi članak 22 *bis*.

(c) the Protocol of 1990 to amend the Athens Convention relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, done at London on 29 March 1990, with effect from the time that this Protocol will enter into force for that State in accordance with Article 20.

Article 18

States with more than one system of law

1 If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Protocol, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Protocol shall extend to all its territorial units or only to one or more of them, and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

2 Any such declaration shall be notified to the Secretary-General and shall state expressly the territorial units to which this Protocol applies.

3 In relation to a State Party which has made such a declaration:

(a) references to the State of a ship's registry and, in relation to a compulsory insurance certificate, to the issuing or certifying State, shall be construed as referring to the territorial unit respectively in which the ship is registered and which issues or certifies the certificate;

(b) references to the requirements of national law, national limit of liability and national currency shall be construed respectively as references to the requirements of the law, the limit of liability and the currency of the relevant territorial unit; and (c) references to courts, and to judgments which must be recognised in States Parties, shall be construed as references respectively to courts of, and to judgments which must be recognised in, the relevant territorial unit.

Article 19

Regional Economic Integration Organizations

1 A Regional Economic Integration Organization, which is constituted by sovereign States that have transferred competence over certain matters governed by this Protocol to that Organization, may sign, ratify, accept, approve or accede to this Protocol.

(c) Protokol iz 1990. o izmjenama Atenske konvencije o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, koji je sačinjen u Londonu 29. ožujka 1990., s učinkom od datuma kada ovaj Protokol, u skladu s člankom 20., stupa na snagu u pogledu te države.

Članak 18.

Države s više sustava prava

1. Ako država ima dvije ili više teritorijalnih jedinica u kojima se u odnosu na predmet uređenja ovog Protokola primjenjuju različiti pravni sustavi, ona može u trenutku potpisivanja, ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupanja, izjaviti da će se ovaj Protokol primjenjivati na sve njezine teritorijalne jedinice ili samo na jednu ili više njih, te može bilo kada izmijeniti tu izjavu podnoseći drugu izjavu.

2. Svaka takva izjava mora se notificirati glavnom tajniku i mora sadržavati izričiti navod o tome na koje se teritorijalne jedinice primjenjuje Protokol.

3. U pogledu države stranke koja je podnijela takvu izjavu:

(a) pozivanje na državu upisa broda, a u pogledu svjedodžbe o obveznom osiguranju na državu koja izdaje ili ovjerava svjedodžbu, tumači se kao pozivanje na onu teritorijalnu jedinicu u kojoj je brod upisan i koja izdaje ili ovjerava svjedodžbu;

(b) pozivanje na nacionalno pravo, nacionalni iznos ograničenja odgovornosti i nacionalnu valutu tumači se kao pozivanje na pravo, iznos ograničenja odgovornosti i valutu relevantne teritorijalne jedinice; i

(c) pozivanje na sudove i presude koje se moraju priznati u državama strankama tumači se kao pozivanje na sudove i presude koje se moraju priznati u jednoj teritorijalnoj jedinici.

Članak 19.

Regionalne organizacije za gospodarsku integraciju

1. Regionalna organizacija za gospodarsku integraciju, osnovana od strane suverenih država koje su na nju prenijele nadležnost u pogledu određenih pitanja koje uređuje ovaj Protokol, može potpisati, ratificirati, prihvatiti, odobriti ovaj Protokol

A Regional Economic Integration Organization which is a Party to this Protocol shall have the rights and obligations of a State Party, to the extent that the Regional Economic Integration Organization has competence over matters governed by this Protocol.

2 Where a Regional Economic Integration Organization exercises its right of vote in matters over which it has competence, it shall have a number of votes equal to the number of its Member States which are Parties to this Protocol and which have transferred competence to it over the matter in question. A Regional Economic Integration Organization shall not exercise its right to vote if its Member States exercise theirs, and vice versa.

3 Where the number of States Parties is relevant in this Protocol, including but not limited to Articles 20 and 23 of this Protocol, the Regional Economic Integration Organization shall not count as a State Party in addition to its Member States which are States Parties.

4 At the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession the Regional Economic Integration Organization shall make a declaration to the Secretary-General specifying the matters governed by this Protocol in respect of which competence has been transferred to that Organization by its Member States which are signatories or Parties to this Protocol and any other relevant restrictions as to the scope of that competence. The Regional Economic Integration Organization shall promptly notify the Secretary-General of any changes to the distribution of competence, including new transfers of competence, specified in the declaration under this paragraph. Any such declarations shall be made available by the Secretary-General pursuant to Article 24 of this Protocol.

5 States Parties which are Member States of a Regional Economic Integration Organization which is a Party to this Protocol shall be presumed to have competence over all matters governed by this Protocol in respect of which transfers of competence to the Organization have not been specifically declared or notified under paragraph 4.

Article 20 **Entry into force**

1 This Protocol shall enter into force twelve months following the date on which 10 States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval or have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General.

ili mu pristupiti. Regionalna organizacija za gospodarsku integraciju koja je stranka ovoga Protokola ima prava i obveze države stranke u mjeri u kojoj je regionalna organizacija za gospodarsku integraciju nadležna za pitanja uređena ovim Protokolom.

2. Kada regionalna organizacija za gospodarsku integraciju koristi svoje pravo glasa u pogledu pitanja za koje je nadležna, ona ima onoliko glasova koliki je broj njezinih država članica koje su stranke ovoga Protokola i koje su na nju prenijele nadležnost glede toga pitanja. Regionalna organizacija za gospodarsku integraciju neće koristiti svoje pravo glasa ako njezine članice koriste svoje pravo glasa, a vrijeđi i obrnuto.

3. Kada je u ovome Protokolu bitan broj država stranaka, uključujući, ali ne ograničavajući se na članke 20. i 23. ovoga Protokola, regionalna organizacija za gospodarsku integraciju neće se brojati kao država stranka dodatno uz njezine države članice koje su države stranke.

4. Prilikom potpisivanja, ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupanja, regionalna organizacija za gospodarsku integraciju mora podnijeti izjavu glavnom tajniku u kojoj će precizirati pitanja koja uređuje ovaj Protokol, a glede kojih su njezine države članice koje su potpisnice ili stranke ovoga Protokola na nju prenijele nadležnost, kao i svako važno ograničenje u pogledu te nadležnosti. Regionalna organizacija za gospodarsku integraciju mora bez odlaganja notificirati glavnog tajnika o svakoj promjeni razdiobe nadležnosti, uključujući nove prijenose nadležnosti koje su precizirane u izjavi podnesenoj na osnovi ovoga stavka. Glavni tajnik će svaku takvu izjavu učiniti dostupnom, u skladu s člankom 24. ovoga Protokola.

5. Predmnijeva se da su države stranke, koje su članice regionalne organizacije za gospodarsku integraciju koja je stranka ovoga Protokola, nadležne glede svih pitanja uređenih ovim Protokolom s obzirom na koja nije podnesena izričita izjava o prijenosu nadležnosti na tu organizaciju ili nije dostavljena notifikacija na osnovi stavka 4.

Članak 20. **Stupanje na snagu**

1. Ovaj Protokol stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon datuma kada ga je 10 država potpisalo bez rezerve u pogledu ratifikacije, prihvata ili odobrenja, ili položilo isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju kod glavnog tajnika.

2 For any State which ratifies, accepts, approves or accedes to this Protocol after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, this Protocol shall enter into force three months after the date of deposit by such State of the appropriate instrument, but not before this Protocol has entered into force in agreement with paragraph 1.

Article 21

Denunciation

1 This Protocol may be denounced by any State Party at any time after the date on which this Protocol comes into force for that State.

2 Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

3 A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General.

4 As between the States Parties to this Protocol, denunciation by any of them of the Convention in accordance with Article 25 thereof shall not be construed in any way as a denunciation of the Convention as revised by this Protocol.

Article 22

Revision and Amendment

1 A Conference for the purpose of revising or amending this Protocol may be convened by the Organization.

2 The Organization shall convene a Conference of States Parties to this Protocol for revising or amending this Protocol at the request of not less than one-third of the States Parties.

2. U pogledu svake države koja ovaj Protokol ratificira, prihvati, odobri ili mu pristupi nakon što se ispune uvjeti za njegovo stupanje na snagu navedeni u stavku 1., ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca nakon datuma kada je ta država položila odgovarajuću ispravu, ali ne prije nego što ovaj Protokol stupi na snagu u skladu sa stavkom 1.

Članak 21. Otkazivanje

1. Svaka država stranka može otkazati ovaj Protokol u bilo kojem trenutku nakon datuma kada ovaj Protokol stupi na snagu za tu državu.

2. Otkazivanje se izvršava polaganjem isprave s takvim učinkom kod glavnog tajnika.

3. Otkazivanje proizvodi učinak dvanaest mjeseci nakon polaganja isprave o otkazivanju kod glavnog tajnika ili protekom duljeg razdoblja koje je navedeno u toj ispravi.

4. Među državama strankama ovoga Protokola, otkazivanje Konvencije u skladu s njezinim člankom 25. od strane bilo koje od njih ni na koji način se neće tumačiti kao otkazivanje Konvencije kako je izmijenjena ovim Protokolom.

Članak 22. Izmjene i dopune

1. Organizacija može sazvati konferenciju u svrhu izmjene ili dopune ovoga Protokola.

2. Organizacija saziva konferenciju država stranaka ovoga Protokola radi njezove izmjene ili dopune na zahtjev najmanje trećine država stranaka.

Article 23

Amendment of limits

1 Without prejudice to the provisions of Article 22, the special procedure in this Article shall apply solely for the purposes of amending the limits set out in Article 3, paragraph 1, Article 4 *bis*, paragraph 1, Article 7, paragraph 1 and Article 8 of the Convention as revised by this Protocol.

2 Upon the request of at least one half, but in no case less than six, of the States Parties to this Protocol, any proposal to amend the limits, including the deductibles, specified in Article 3, paragraph 1, Article 4 *bis*, paragraph 1, Article 7, paragraph 1, and Article 8 of the Convention as revised by this Protocol shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and to all States Parties.

3 Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Legal Committee of the Organization (hereinafter referred to as “the Legal Committee”) for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

4 All States Parties to the Convention as revised by this Protocol, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

5 Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the States Parties to the Convention as revised by this Protocol present and voting in the Legal Committee expanded as provided for in paragraph 4, on condition that at least one half of the States Parties to the Convention as revised by this Protocol shall be present at the time of voting.

6 When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents and, in particular, the amount of damage resulting therefrom, changes in the monetary values and the effect of the proposed amendment on the cost of insurance.

7 (a) No amendment of the limits under this Article may be considered less than five years from the date on which this Protocol was opened for signature nor less than five years from the date of entry into force of a previous amendment under this Article.

(b) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the Convention as revised by this Protocol increased by six per cent per year calculated on a compound basis from the date on which this Protocol was opened for signature.

Članak 23.

Izmjena iznosa ograničenja odgovornosti

1. Bez utjecaja na odredbe članka 22., poseban postupak propisan u ovome članku primjenjuje se isključivo u svrhu izmjena iznosa ograničenja odgovornosti navedenih u stavku 1. članka 3., stavku 1. članka 4 *bis.*, stavku 1. članka 7. i u članku 8. Konvencije kako je izmijenjena ovim Protokolom.

2. Na zahtjev najmanje polovice, ali ni u kojem slučaju manje od šest država stranaka ovoga Protokola, glavni tajnik svim članicama Organizacije i svim državama strankama dostavlja svaki prijedlog za izmjenu iznosa ograničenja odgovornosti, uključujući franšize, utvrđenih u stavku 1. članka 3., stavku 1. članka 4 *bis.*, stavku 1. članka 7. i u članku 8. Konvencije kako je izmijenjena ovim Protokolom.

3. Svaka izmjena predložena i dostavljena na gore opisani način podnosi se Pravnom odboru Organizacije (u nastavku: "Pravni odbor") na razmatranje najmanje šest mjeseci nakon datuma njezina dostavljanja.

4. Sve države stranke Konvencije izmijenjene ovim Protokolom, bez obzira jesu li članice Organizacije, ovlaštene su sudjelovati u postupku razmatranja i usvajanja izmjena pred Pravnim odborom.

5. Izmjene se usvajaju dvotrećinskom većinom država stranaka Konvencije izmijenjene ovim Protokolom koje su prisutne i glasuju u Pravnom odboru proširenome kako je predviđeno u stavku 4., pod uvjetom da barem jedna polovica država stranaka Konvencije izmijenjene ovim Protokolom bude prisutna u vrijeme glasovanja.

6. Kada postupa po prijedlogu za izmjenu iznosa ograničenja odgovornosti, Pravni odbor će uzeti u obzir iskustvo s nezgodama te osobito iznos štete koja proizlazi iz njih, promjene u novčanim vrijednostima i učinak predložene izmjene na troškove osiguranja.

7. (a) Nijedna izmjena iznosa ograničenja odgovornosti na osnovi ovog članka ne može se razmatrati prije proteka pet godina od datuma kada je ovaj Protokol otvoren za potpisivanje niti prije proteka pet godina od datuma stupanja na snagu prethodne izmjene usvojene na osnovi ovoga članka.

(b) Nijedan iznos ograničenja odgovornosti ne može se povećati tako da prijeđe iznos koji odgovara iznosu ograničenja utvrđenom u Konvenciji kako je izmijenjena ovim Protokolom uvećanom za šest posto godišnje, računajući na složenoj osnovi, od datuma kada je ovaj Protokol otvoren za potpisivanje.

(c) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the Convention as revised by this Protocol multiplied by three.

8 Any amendment adopted in accordance with paragraph 5 shall be notified by the Organization to all States Parties. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of eighteen months after the date of notification, unless within that period not less than one fourth of the States that were States Parties at the time of the adoption of the amendment have communicated to the Secretary-General that they do not accept the amendment, in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

9 An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 8 shall enter into force eighteen months after its acceptance.

10 All States Parties shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with Article 21, paragraphs 1 and 2 at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

11 When an amendment has been adopted but the eighteen-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a State Party during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a State Party after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 8. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force, or when this Protocol enters into force for that State, if later.

Article 24

Depositary

1 This Protocol and any amendments adopted under Article 23 shall be deposited with the Secretary-General.

2 The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Protocol of:

(i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession together with the date thereof;

(c) Nijedan iznos ograničenja odgovornosti ne može se povećati tako da prijeđe iznos koji odgovara iznosu ograničenja utvrđenom u Konvenciji kako je izmijenjena ovim Protokolom pomnoženom s tri.

8. Organizacija će notificirati sve države stranke o svakoj izmjeni usvojenoj u skladu sa stavkom 5. Smatra se da je izmjena prihvaćena pošto protekne rok od osamnaest mjeseci nakon datuma notifikacije, osim ako u tom roku najmanje jedna četvrtina država koje su bile države stranke u vrijeme usvajanja izmjene priopće glavnom tajniku da ne prihvaćaju izmjenu, u kojem slučaju je izmjena odbijena i bez učinka.

9. Izmjena za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa stavkom 8. stupa na snagu osamnaest mjeseci nakon njezina prihvaćanja.

10. Izmjena obvezuje sve države stranke, osim ako otkazu ovaj Protokol u skladu sa stavcima 1. i 2. članka 21. najmanje šest mjeseci prije stupanja te izmjene na snagu. Takvo otkazivanje proizvodi učinak u trenutku stupanja izmjene na snagu.

11. Kada je izmjena usvojena, ali rok od osamnaest mjeseci za njezino prihvaćanje još nije protekao, država koja postane država stranka za vrijeme tog razdoblja bit će obvezana tom izmjenom ako ona stupi na snagu. Država koja postane država stranka nakon proteka toga razdoblja bit će obvezana izmjenom koja je prihvaćena u skladu sa stavkom 8. U slučajevima navedenim u ovome stavku, država postaje obvezana izmjenom kada ta izmjena stupi na snagu ili kada ovaj Protokol stupi na snagu u pogledu te države, ako je to kasnije.

Članak 24. **Depozitar**

1. Ovaj Protokol, kao i svaka izmjena usvojena na osnovi članka 23., bit će pohranjeni kod glavnog tajnika.

2. Glavni tajnik:

(a) obavještava sve države koje su potpisale ovaj Protokol ili mu pristupile:

(i) o svakom novom potpisivanju ili polaganju isprava o potpisivanju, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju, kao i o datumu izvršenja tih radnji;

- (ii) each declaration and communication under Article 9, paragraphs 2 and 3, Article 18, paragraph 1 and Article 19, paragraph 4 of the Convention as revised by this Protocol;
 - (iii) the date of entry into force of this Protocol;
 - (iv) any proposal to amend the limits which has been made in accordance with Article 23, paragraph 2 of this Protocol;
 - (v) any amendment which has been adopted in accordance with Article 23, paragraph 5 of this Protocol;
 - (vi) any amendment deemed to have been accepted under Article 23, paragraph 8 of this Protocol, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with paragraphs 9 and 10 of that Article;
 - (vii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date of the deposit and the date on which it takes effect;
 - (viii) any communication called for by any Article of this Protocol;
- (b) transmit certified true copies of this Protocol to all States which have signed or acceded to this Protocol.

3 As soon as this Protocol comes into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 25 **Languages**

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON this first day of November 2002.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

- (ii) o svakoj izjavi ili priopćenju učinjenima na osnovi stavaka 2. i 3. članka 9., stavka 1. članka 18. i stavka 4. članka 19. Konvencije kako je izmijenjena ovim Protokolom;
- (iii) o datumu stupanja na snagu ovoga Protokola;
- (iv) o svakom prijedlogu za izmjenu iznosa ograničenja odgovornosti koji je podnesen u skladu sa stavkom 2. članka 23. ovoga Protokola;
- (v) o svakoj izmjeni koja je usvojena u skladu sa stavkom 5. članka 23. ovoga Protokola;
- (vi) o svakoj izmjeni koja se smatra prihvaćenom na osnovi stavka 8. članka 23. ovoga Protokola, kao i o datumu kada ta izmjena stupa na snagu u skladu sa stavicima 9. i 10. navedenog članka;
- (vii) o polaganju svake isprave o otkazivanju ovoga Protokola kao i o datumu kada je ta isprava položena te o datumu kada otkazivanje stupa na snagu;
- (viii) o svakom priopćenju koje se traži na osnovi bilo kojeg članka ovoga Protokola;

(b) dostavlja ovjerene prijepise ovoga Protokola svim državama koje su ga potpisale ili mu pristupile.

3. Čim ovaj Protokol stupi na snagu, glavni tajnik će njegov tekst dostaviti tajništvu Ujedinjenih naroda radi registracije i objavljivanja u skladu s člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda.

Članak 25. Jezici

Ovaj Protokol je sačinjen u jednom izvorniku na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku, od kojih je svaki tekst jednako vjerodostojan.

SAČINJENO U LONDONU prvog studenog dvijetisućeidruge.

U OVJERU GORNJEGA su niže potpisani, koji su za tu svrhu bili valjano ovlašteni od svojih vlada, potpisali ovaj Protokol.

ANNEX

**CERTIFICATE OF INSURANCE OR OTHER FINANCIAL SECURITY
IN RESPECT OF LIABILITY FOR THE DEATH OF AND PERSONAL
INJURY TO PASSENGERS**

Issued in accordance with the provisions of Article 4 *bis* of the Athens Convention relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, 2002

Name of Ship	Distinctive Number or letters	IMO Ship Identification Number	Port of Registry	Name and full address of the principal place of business of the carrier who actually performs the carriage.

This is to certify that there is in force in respect of the above-named ship a policy of insurance or other financial security satisfying the requirements of Article 4 *bis* of the Athens Convention relating to the Carriage of Passengers and their Luggage by Sea, 2002.

Type of Security.....

Duration of Security.....

Name and address of the insurer(s) and/or guarantor(s)

Name.....

Address

This certificate is valid until

Issued or certified by the Government of
(Full designation of the State)

**PRILOG ATENSKOJ KONVENCIJI O PRIJEVOZU PUTNIKA I
NJIHOVE PRTLJAGE MOREM, 2002.**

**SVJEDODŽBA O OSIGURANJU ILI DRUGOM FINANCIJSKOM
JAMSTVU U POGLEDU ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU ZBOG SMRTI I
TJELESNE OZLJEDE PUTNIKA**

Izdano u skladu s odredbama članka 4 *bis.* Atenske konvencije o prijevozu
putnika i njihove prtljage morem, 2002.

Ime broda	Broj ili slova za raspoznavanje	IMO broj za identifikaciju broda	Luka upisa	Naziv i puna adresa glavnog poslovnog sjedišta prijevoznika koji stvarno obavlja prijevoz

Ovime se potvrđuje da je u pogledu gore imenovanoga broda na snazi policica osiguranja ili drugo financijsko jamstvo koje udovoljava zahtjevima članka 4 *bis.* Atenske konvencije o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, 2002.

Vrsta jamstva

Trajanje jamstva.....

Naziv i adresa osiguratelja (ili više njih) i/ili jamca (jamaca)

Naziv

Adresa

Ova svjedodžba vrijedi do

Izdana ili ovjerena od Vlade

(puno ime države)

OR

The following text should be used when a State Party avails itself of Article 4 *bis*, paragraph 3:

The present certificate is issued under the authority of the Government of
..... (full designation of the State) by (name of
institution or organization)

At On
(Place) (Date)

.....
(Signature and Title of issuing or certifying official)

Explanatory Notes:

- 1 If desired, the designation of the State may include a reference to the competent public authority of the country where the Certificate is issued.
- 2 If the total amount of security has been furnished by more than one source, the amount of each of them should be indicated.
- 3 If security is furnished in several forms, these should be enumerated.
- 4 The entry “Duration of Security” must stipulate the date on which such security takes effect.
- 5 The entry “Address” of the insurer(s) and/or guarantor(s) must indicate the principal place of business of the insurer(s) and/or guarantor(s). If appropriate, the place of business where the insurance or other security is established shall be indicated.

ILI

Sljedeći tekst bi se trebao koristiti kada država stranka koristi mogućnost predviđenu u stavku 3. članka 4 *bis.*:

Ovu svjedodžbu je, na osnovi ovlasti Vlade
(puno ime države), izdao/la (naziv institucije ili organizacije)

U dana

(Mjesto)

(Datum)

.....
(Potpis i funkcija službenika koji izdaje ili ovjerava svjedodžbu)

Napomene

1. Ako se to želi, uz ime države može se uputiti i na nadležno tijelo države koja je izdala svjedodžbu.
2. Ako ukupni iznos jamstva potječe iz više izvora, potrebno je naznačiti iznos svakoga od njih.
3. Ako je jamstvo dano u nekoliko oblika, oni moraju biti nabrojani.
4. U rubrici “Trajanje jamstva” mora se navesti datum kada takvo jamstvo stupa na snagu.
5. U rubrici “Adresa” osiguratelja (ili više njih) i/ili jamca (jamaca) mora se naznačiti glavno poslovno sjedište osiguratelja (ili više njih) i/ili jamca (jamaca). Ako je to prikladno, naznačit će se poslovno sjedište gdje je osiguranje ili drugo jamstvo zaključeno.

Preveli:

prof. dr. sc. Jasenko Marin
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

dr. sc. Adriana Vincenca Padovan
Jadranski zavod HAZU

Mišo Mudrić, dipl. iur.
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu